SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2019

av Petter Löberg och Jessica Rodén (båda S)

Motorvägsstandard på riksväg 40 mellan Ulricehamn och Jönköping

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den beslutade utbyggnaden av riksväg 40 mellan Ulricehamn och Jönköping bör genomföras med full motorvägsstandard och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Trafikverket i uppdrag att redovisa förutsättningarna för full motorvägsstandard, inklusive merkostnader, samhällsekonomiska och miljömässiga konsekvenser samt en tidssatt genomförandeplan, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksväg 40 är en av Sveriges viktigaste förbindelser i öst–västlig riktning. Vägen knyter samman Göteborgs hamn och Västsveriges industri med Jönköping, vidare med E4 och stora delar av landet. Den har samtidigt stor betydelse för arbetspendling, regional utveckling och människors vardag i Sjuhärad och Jönköpings län.

Under lång tid har sträckan mellan Ulricehamn och Jönköping varit den felande länken i detta stråk. Väster om Ulricehamn finns motorväg, medan den återstående sträckan österut till stor del består av 2+1-väg. Där samsas arbetspendlare, personbilar

och en betydande mängd tung trafik på en väg där omkörningsmöjligheterna är begränsade och olyckor snabbt kan få stora följder för framkomligheten.

Det är därför välkommet att regeringen i april 2026 beslutade att ta in sträckan i den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037 och avsätta 3,8 miljarder kronor till en utbyggnad med två körfält i vardera riktningen. Efter många års väntan har frågan därmed tagit ett viktigt steg framåt.

Men ett beslut om 2+2-väg är inte detsamma som ett beslut om motorväg. Trafikverket har beskrivit den planerade utformningen som motortrafikled med hastighetsgränsen 100 kilometer i timmen. Att vägen får fyra körfält löser en väsentlig del av kapacitetsproblemen, men det innebär inte automatiskt att hela sträckan får samma standard som den anslutande motorvägen väster om Ulricehamn.

När staten nu planerar en investering i miljardklassen bör målsättningen vara att skapa en långsiktigt sammanhängande och robust förbindelse. Det handlar inte i första hand om att höja hastigheten. Skillnaderna mellan en motortrafikled och en motorväg kan också gälla körbanornas utformning, vägrenar, möjligheterna att hantera haverier, utryckningsfordons framkomlighet och vägens långsiktiga drift och säkerhet. Dessa frågor behöver prövas innan de avgörande vägvalen låses fast.

En sammanhängande väg med hög standard gynnar såväl den som pendlar mellan Ulricehamn och Jönköping som företagen i Borås och övriga Sjuhärad. Pålitliga transporttider är betydelsefulla för industri och handel. Vägen är också en viktig del av landets beredskap: vid allvarliga störningar eller höjd beredskap måste människor, förnödenheter och viktiga transporter kunna förflyttas även när andra delar av transportsystemet är hårt belastade.

Samtidigt ska en utbyggnad genomföras med ansvar för klimatet, naturmiljön och de människor som bor längs sträckan. Säkra lokala anslutningar, hänsyn till närliggande samhällen, bullerskydd och åtgärder för att minska barriäreffekter behöver ingå i arbetet. En prövning av motorvägsstandard ska därför bygga på en öppen redovisning av kostnader och samhällsekonomiska, trafiksäkerhetsmässiga och miljömässiga konsekvenser, jämfört med den planerade 2+2-lösningen.

Det är angeläget att detta sker tidigt i planeringsprocessen. Om en enklare lösning väljs utan att alternativen har utretts ordentligt riskerar staten att bygga in behov av en ny, kostsam ombyggnad längre fram. Om full motorvägsstandard förutsätter ytterligare

finansiering bör regeringen redovisa detta och ta ställning till hur den kan säkras. Arbetet bör samtidigt drivas så att den planerade utbyggnaden inte försenas i onödan.

Det är dags att färdigställa väg 40 som en sammanhängande, säker och framtidssäkrad förbindelse mellan Göteborg och Jönköping. När den sista stora flaskhalsen nu ska byggas bort bör ambitionsnivån vara att göra arbetet färdigt på riktigt.

Petter Löberg (S) *Jessica Rodén (S)*